

Familierechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), 6 juni 2018

17/1300/B

Huwelijk – erkenning – artikel 27 WIPR – artikel 21 WIPR – openbare orde – artikel 146bis oud BW – schijnhuwelijk

Mariage – reconnaissance – article 27 CODIP – article 21 CODIP – ordre public – article 146bis C.civ. – mariage simulé

Inzake:

Gezien voorgaand verzoekschrift op 3 mei 2017 aangeboden door Meester P. Janssens, advocaat, kantoor houdende te 2060 Antwerpen, Duboisstraat 43, voor en namens:

de heer **B. A.**,
geboren in het jaar [...] te [...] (Marokko), van Belgische nationaliteit, wonende te [...] Antwerpen, [...],

en,

mevrouw **Z. O.**,
geboren op [...] te [...] (Marokko), van Marokkaanse nationaliteit, thans verblijvende te Marokko, doch woonstkeuze doende bij haar raadsman Meester P. Janssens, kantoor houdende te 2060 Antwerpen, Duboisstraat 43.

1. Procedure

De rechtbank heeft onder meer kennis genomen van:

- het verzoekschrift, neergelegd ter griffie op 3 mei 2017,
- het schriftelijk advies van mevrouw A. Neven, substituut procureur des Konings dd. 2 juni 2017,
- de stukken.

Het verzoek werd toegelicht in raadkamer op 2 mei 2018 door verzoeker en de raadsman van verzoekers.

De heer Steven Vandromme, eerste substituut van de procureur des Konings, heeft het schriftelijk advies bevestigd. Verzoekers hebben de mogelijkheid tot repliek gekregen.

2. Verzoek

Het verzoekschrift beoogt de erkenning van het huwelijk, afgesloten tussen verzoekers te Nador (Marokko) op 4 februari 2015.

De ambtenaar van de burgerlijke stand te Antwerpen, district Antwerpen, heeft op 6 juli 2016 beslist dit huwelijk niet te erkennen.

Verzoekers hebben bij toepassing van artikelen 27 en 23 WIPR beroep ingesteld tegen deze beslissing.

3. Beoordeling

Ingevolge artikel 27 §1 WIPR wordt een buitenlandse akte - waaronder een buitenlandse akte van burgerlijke stand - in België door alle overheden erkend zonder dat een beroep moet worden gedaan op enige procedure, indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld volgens het recht van het land waarin de akte werd opgemaakt en de grondvoorwaarden overeenkomstig het toepasselijke recht veerden nageleefd, mede rekening houdend met art. 21 (de openbare orde-exceptie) en art. 18 (wetsontduiking) WIPR.

Volgens artikel 18 WIPR, dat betrekking heeft op de wetsontduiking, wordt voor de bepaling van het toepasselijk recht in een aangelegenheid waarin partijen niet vrij over hun rechten kunnen beschikken - zoals in alle aangelegenheden betreffende het personeel statuut - geen rekening gehouden met feiten en handelingen gesteld met het enkele doel te ontsnappen aan de toepassing van het door deze wet aangewezen recht.

Artikel 21 WIPR bepaalt dat de toepassing van een bepaling uit het door deze wet aangewezen recht geweigerd wordt, voor zover zij tot een resultaat zou leiden dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde. Bij de beoordeling van deze onverenigbaarheid wordt inzonderheid rekening gehouden met de mate waarin het geval met de Belgische rechtsorde is verbonden en met de ernst van de gevolgen die de toepassing van dat buitenlands recht zou meebrengen.

Wat de huwelijks toestemming betreft, werd bij art. 12 van de Wet van 4 mei 1999 (B.S. 1 juli 1999) een artikel 146bis in het Belgisch Burgerlijk Wetboek ingevoegd, dat een materiële IPR-norm inhoudt ten aanzien van huwelijken waarbij een vreemdeling betrokken is.

Art. 146bis bepaalt: "Er is geen huwelijk wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van de echtgenoten kennelijk niet gericht is op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde."

In zoverre het vreemde recht niet sanctionerend zou optreden tegen geveinsde huwelijken kan elke Belgische overheid op grond van de Belgische internationaal-privaatrechtelijke openbare orde een huwelijk weigeren te erkennen wanneer het er in hoofde van beide partners of één van hen enkel op gericht is een verblijfsrechtelijk voordeel te verkrijgen voor één van de echtgenoten. Het

huwelijksinstituut is immers een wezenlijk bestanddeel van het Belgisch rechtsbestel en een miskenning van dat instituut maakt een schending uit van de Belgische openbare orde en geeft aanleiding tot de toepassing van art. 21 WIPR.

Het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel door het huwelijk volstaat dus op zichzelf niet om te besluiten tot de nietigheid van het huwelijk. Het betrachten van een verblijfsvoordeel, een materieel voordeel of om het even welk huwelijksvoordeel is immers legitiem en zeker niet onverenigbaar met de werkelijke wil om te huwen voor zover de aanstaande echtgenoten naast het beogen van een huwelijksvoordeel ook de bedoeling hebben gehad om een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen. Uit een geheel van omstandigheden moet dus ook blijken dat minstens één van de echtgenoten niet de intentie had een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen.

De geldigheid van een reeds afgesloten huwelijk dient te worden beoordeeld op het tijdstip van de huwelijksafsluiting.

Het behoort aan de weigerende instantie en het openbaar ministerie om hun argumenten, dat verzoekers zich schuldig zouden hebben gemaakt aan wetsontduiking of dat het huwelijk van verzoekers enkel zou gericht zijn op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel, met objectieve gegevens te staven.

In deze zaak zijn er elementen voorhanden die mogelijk op een schijnhuwelijk zouden kunnen wijzen.

De voorgebrachte objectieve gegevens volstaan naar het oordeel van de rechtbank echter niet om er met zekerheid te kunnen uit afleiden dat het huwelijk van verzoekers enkel zou gericht zijn op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel.

Het dossier van het openbaar ministerie is bijzonder karig en bevat in wezen weinig meer dan het verhoor van verzoeker, een verslag van een controle samenwoning (verzoeker woont alleen) en info over een kortstondig huwelijk van verzoekster in 2001 in Marokko met een Belg (in 2003 ontbonden door verstoting).

Het interview van verzoeker leert dat hij verzoekster en haar familie meer dan voldoende kent. Ze zijn overigens stieffamilie, gezien de moeder van verzoekster een zus is van de stiefmoeder van verzoeker. Enige "bemiddeling" in de negatieve zin van het woord is evenwel niet aangetoond. Na het huwelijk verbleef verzoeker nog bijna drie maanden in Marokko en ook nadien is aangetoond dat hij meermaals per jaar diverse maanden in Marokko verblijft. Dit maakt op zijn minst aannemelijk dat verzoekers, die inmiddels al meer dan drie jaar gehuwd zijn, blijven volharden in hun keuze voor mekaar. Het is juist dat er geen foto's worden voorgelegd van de gezamenlijke activiteiten, doch gezien de leeftijd van verzoekers is het aannemelijk dat zij niet zo met foto's bezig zijn. Dat ze geen inspanning hebben geleverd om foto's bij te brengen kan in velerlei zin worden uitgelegd, doch hoeft niet noodzakelijk te betekenen dat ze niet samen hebben geleefd in de periodes dat verzoeker in Marokko verbleef.

Dat verzoeker geen gevolg gaf aan een uitnodiging om verhoord te worden in het kader van het onderzoek gevoerd door het openbaar ministerie zou te wijten zijn aan een verblijf in het buitenland. Voor die periode liggen daar geen bewijzen van voor, doch het is evenmin bewezen dat die uitleg niet

klopt. Overigens bezorgde het openbaar ministerie al een maand na het geplande verhoor zijn advies aan de ambtenaar van de burgerlijke stand te Antwerpen. Een tweede uitnodiging is er blijkbaar niet geweest. Alleszins was verzoeker stipt aanwezig na de uitnodiging voor een interview vanwege de Cel Schijn- en Afgedwongen Huwelijken van de stad Antwerpen. Het is dus niet zonder meer aangetoond dat verzoeker zijn medewerking aan het onderzoek niet zou hebben willen verlenen.

Het openbaar ministerie wijst verder op het eerdere huwelijk van verzoekster, waardoor zij verblijfsrecht had kunnen verkrijgen in België. Het huwelijk was alleszins van zeer korte duur en verzoekster verbleef ook maar zeer kort in België. Dat een en ander dateert van 2001-2002 en er sindsdien geen pogingen van verzoekster zijn geweest in de richting van een verblijfsrecht buiten Marokko maakt het meer dan aannemelijk dat het bekomen van verblijfspapieren niet haar eerste prioriteit was en is. Overigens vermeldt de info van de Dienst Vreemdelingenzaken dat ze van de ambassade destijds een melding kregen van mogelijk misbruik door de toenmalige echtgenoot van verzoekster naar aanleiding van een klachtbrief van verzoekster zelf aan de consul dd. 5 november 2002 (zie dossier O.M., stuk 1). Dat verzoeker weinig meer weet over dit huwelijk dan dat het een kort huwelijk was, is aannemelijk, vermits het een slechte ervaring is geweest van verzoekster, waaraan ze wellicht liever niet herinnerd wordt. Opmerkelijk is wel dat verzoeker in zijn verhoor Tafersit als woonplaats van de toenmalige echtgenoot vermeldt en Tafersit toch ook vermeld is in voormelde klachtbrief van verzoekster.

Van zijn kant was verzoeker gehuwd van 1968 tot 2014 en werden 8 kinderen geboren uit dit huwelijk. Er is geen reden om eraan te twifelen dat hij zijn tweede huwelijk niet ernstig zou nemen.

Verzoekers brengen bewijzen bij van de verblijven van verzoeker in Marokko en van een aantal geldstortingen, alsook foto's van het naar eigen zeggen "kleine" huwelijksfeest. Het is waar dat foto's kunnen geposeerd zijn en dat aan dossieropbouw kan worden gedaan, zoals het openbaar ministerie voorhoudt, doch in casu wordt minstens aannemelijk gemaakt dat verzoekers een echte relatie hebben, terwijl eigenlijk geen enkel concreet element in het dossier op het tegendeel wijst.

Omtrent de oprechte bedoelingen van verzoekers mag het openbaar ministerie dan wel zijn twijfels hebben, doch bij gebrek aan een minimaal bewijs van het tegendeel moet worden aangenomen dat het huwelijk niet enkel is gericht op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel.

Tenslotte kan het leeftijdsverschil van 37 jaar (verzoeker is ouder dan verzoekster) of een eventueel verschillende mening over een kinderwens niet doorslaggevend zijn, nu het niet samengaat met andere bezwarende elementen, die in casu wel degelijk ontbreken.

Rekening houdend met het geheel van de dossiergegevens staat niet met voldoende zekerheid vast dat verzoekers ten tijde van de huwelijksluiting louter verblijfsrechtelijke voordelen beoogden te bekomen voor verzoekster en geen duurzame levensgemeenschap voor ogen hadden.

Bijgevolg acht de rechtbank het verzoek tot erkenning van de buitenlandse huwelijksakte en tot overschrijving ervan in de registers van de burgerlijke stand gegrond.

**OM DEZE REDENEN,
DE RECHTBANK**

Stelt vast dat de wet op het taalgebruik in gerechtszaken is nageleefd.

Alle verdere en strijdige middelen verwerpend.

Verklaart het verzoek toelaatbaar en gegrond als volgt:

- zegt voor recht dat de huwelijksakte van verzoekers, opgemaakt te Nador (Marokko) op 4 februari 2015, voldoet aan de voorwaarden tot erkenning ervan conform artikel 27 §1 WIPR,
- zegt voor recht dat iedere Belgische overheid, in het bijzonder de ambtenaar van de burgerlijke stand van Antwerpen, district Antwerpen, deze huwelijksakte dient te erkennen en aldus te aanvaarden voor overschrijving in zijn/haar registers.

Legt de kosten ten laste van verzoekers.

Dit vonnis werd uitgesproken op zes juni tweeduizend achttien in raadkamer van de Kamer AF2, die samengesteld was uit:

H. Smeyers, rechter

C. Lemmens, griffier

S. Vandromme, eerste substituut-procureur des Konings